

Dosarul nr. 2r-501/23
2-22121541-01-2r-16112023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. V. Negurița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Alexandru Margină,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Russu
împotriva lui Alexandru Margină, privind încasarea datoriei și altor prejudicii,
împotriva încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins cererea depusă de Alexandru Margină, pe motiv că apelantul nu a
îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel,

c o n s t a t ă :

La 16 august 2022, Maria Russu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Alexandru Margină, privind încasarea mijloacelor bănești în sumă
de 46378 euro.

Prin hotărârea din 22 martie 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a
admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Maria Russu. S-a încasat
din contul lui Alexandru Margină, în beneficiul Mariei Russu suma ce constituie
îmbogățire fără justă cauză în mărime de 43.000 de euro, care urmează a fi
convertiți în lei conform cursului BNM la data executării hotărârii judecătorești.
În rest, acțiunea s-a respins, ca nefondată. S-a încasat din contul lui Alexandru
Margină, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 25.000 de lei, de la care
reclamanta a fost scutită la depunerea acțiunii.

La 28 martie 2023, Alexandru Margină, reprezentat de avocatul Vladislav
Ciobanu-Nițuleac, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 martie 2023
a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea
hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii.

Prin încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs
cererii de apel nemotivată depusă de Alexandru Margină, reprezentat de avocatul
Vladislav Ciobanu-Nițuleac. S-a acordat lui Alexandru Margină, reprezentat de

avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivat și achitarea taxei de stat în mărime de 18 750 lei de lei. S-a explicat că, în cazul lichidării neajunsurilor la cererea de apel în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel. În caz contrar, dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată va aplica prevederile art. 368 și 369 din Codul de procedură civilă și va soluționa chestiunea restituirii cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

Prin încheierea din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Alexandru Margină, reprezentat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac. S-a restituit lui Alexandru Margină cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 27 octombrie 2023, Alexandru Margină a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a cererii de recurs, admiterea cerii de recurs, casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că, la 17 mai 2023, după emiterea hotărârii din 22 martie 2023 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, a inițiat rezilierea contractului de asistență juridică cu avocatul Vlad Ciobanu-Nițuleac, în acest sens au fost retrase împuternicirile reprezentantului. Așadar, la 03 iulie 2023, avocatul Vlad Ciobanu-Nițuleac nu-i mai reprezenta interesele în această cauză civilă.

A mai indicat că, nu a avut posibilitate să angajeze un avocat, cât și să fie informat de către avocatul Vlad Ciobanu-Nițuleac despre încheierea instanței de apel expediată acestuia pe e-mail, deoarece în această perioadă el a avut mai multe deplasări peste hotarele țării.

Recurentul a menționat că încheierea din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău nu i-a fost expediată, iar despre existența acesteia a aflat când a fost chemat de executorul judecătoresc, care i-a înmănat încheierea de intentare a procedurii de executare.

Studiind materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit, ca fiind depus înafara termenului legal, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

În accepțiunea art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform prevederilor art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștea sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 22 martie 2023 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Maria Russu împotriva lui Alexandru Margină, privind încasarea datoriei și altor prejudicii.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 28 martie 2023, Alexandru Margină, reprezentat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 martie 2023 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii.

Prin încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată depusă de Alexandru Margină, reprezentat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac. S-a acordat lui Alexandru Margină, reprezentat de

avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivat și achitarea taxei de stat în mărime de 18 750 lei de lei. S-a explicat că, în cazul lichidării neajunsurilor la cererea de apel în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel. În caz contrar, dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată va aplica prevederile art. 368 și 369 din Codul de procedură civilă și va soluționa chestiunea restituirii cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

Prin încheierea din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Alexandru Margină, reprezentat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac. S-a restituit lui Alexandru Margină cererea de apel cu toate documentele anexate.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că, la 04 septembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 29 august 2023 reprezentantului lui Alexandru Margină, avocatului Vladislav Ciobanu-Nițuleac, prin intermediul poștei electronice *****@*****.*****.ce se confirmă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice (f.d. 110).

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Alexandru Margină a declarat recurs împotriva încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă. Or, prezentul recurs a fost declarat la 27 octombrie 2023, termenul limită fiind 19 septembrie 2023, fără indicarea în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă a vreunui motiv justificativ de repunere în termen a recursului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz, recurentul a solicitat repunerea în termen, însă nu a prezentat probe și nu a făcut dovada circumstanțelor care a împiedicat să depună în termen recursul

asupra încheierii din 29 august 2023. Or, cele indicate în cererea de recurs sunt apreciate de către instanța de recurs ca fiind alegații pur declarative.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că, a avut mai mult deplasări peste hotarele țării și din acest considerent nu a putut contactat avocatul Vlad Ciobanu –Nițuleac cu privire la încheierea primită și la fel nu a avut posibilitatea de a-și angaja un alt avocat, or, potrivit răspunsului nr. 35/7-3-9379 din 24 octombrie 2023 al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră se constată că, atât la momentul pronunțării încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cât și a încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a aflat pe teritoriul țării, ceea ce i-a permis să se intereseze de soarta litigiului.

De asemenea, Completul de judecată consideră ca neîntemeiate argumentele recurentului că încheierea din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău nu i-a fost expediată, deoarece conform actelor dosarului se atestă că, la 04 septembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat actul judecătoresc reprezentantului său Alexandru Margină, avocatului Vladislav Ciobanu-Nițuleac, prin intermediul poștei electronice ciobanuvlad@yandex.com, ce se confirmă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice (f.d. 110). Or, la materialele dosarului a fost anexat mandatul avocațial seria MA nr. 1382584 din 30 noiembrie 2022, prin care Alexandru Margină a împuternicit pe avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac să-i reprezinte interesele în prezenta cauză (f.d. 67), respectiv instanța de apel a respectat rigorile legale și a înștiințat reprezentantul apelantului.

Totodată, Completul de judecată atestă că la materialele cauzei nu a fost anexat niciun înscris prin care ar fi fost informată Curtea de Apel Chișinău că avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac nu mai reprezintă interesele apelantului/recurentului, or, dispozițiile art. 107 alin. (2) din Codul de procedură civilă, stipulează expres că partea este obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentând instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.

Așadar, cunoscând, încă, de la 18 mai 2023, că contractul cu avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac a fost reziliat, recurentul/apelant nu a informat instanța de apel despre acest fapt, mai mult ca atât nu s-a interesat de soarta soluționării litigiului în care este implicat, or, trebuia să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale, ceea ce la caz nu se atestă.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de judecată a respectat prevederile legale de comunicare a actului de procedură, dar recurentul nu a întreprins suficiente măsuri, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță.

Reieșind din prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, Completul de judecată reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor

termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, dispozițiile art. 15 din Codul de procedură civilă stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Completul de judecată învederează că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Sub acest aspect, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele redată și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea lui Alexandru Margină cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și de a restitui recursul declarat împotriva încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea lui Alexandru Margină cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de Alexandru Margină împotriva încheierii din 29 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Russu împotriva lui Alexandru Margină, privind încasarea datoriei și altor prejudicii, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi